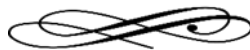

особливого періоду. У службі діловодства призначають відповідальних осіб, які безпосередньо відповідають за облік і зберігання документів та справ, що повинні бути передані до архіву МОУ або знищені. У разі загрози введення особливого періоду документи формуються у справи, відповідно до архівних вимог. Терміни зберігання справ, що передаються в архів МОУ, становлять 10 і більше років. Крім того, на зберігання передається довідковий матеріал до справ (картотеки, каталоги, покажчики тощо), а також витяг з історичного формуляра (історичної довідки). Військовий комісар має право знищувати документи та справи на місці, термін зберігання яких становить до десяти років. Справи передаються упакованими в мішки, які запечатуються сургучем, на бирці ставиться металева гербова печатка військкомату, вказується кількість найменувань документів (справ), номер супровідного листа, найменування військового комісаріату, якому належать документи, прізвище і підпис особи, відповідальної за здавання документів, і номер мішка. У перший мішок вкладаються описи справ та супровідний лист на ім'я керівника архіву МОУ. Якщо документи, вказані в супровідному листі, не вміщуються в один мішок, то на бирках інших мішків вказується, до якого номера супровідного документа вони додаються. Запечатані мішки відправляються до архіву МОУ військкоматами своїм транспортом [11].

Отже, під час введення особливого періоду військові комісари та відповідальні особи відділів діловодства та архіву військкоматів повинні діяти відповідно до законодавства та інструкцій, щоб своєчасно вивезти і зберегти військові документи з терміном зберігання від 10 років, а інші військові документи знищити.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оборону України». № 1932-ХІІ. Чинний від 06.12.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 10.04.2022).
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про військові комісаріати» від 03.06.2013 р. № 389. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/389-2013-%D0%BF> (дата звернення: 10.04.2022).
3. Інструкція з діловодства та документування управлінської документації в електронній формі в Міністерстві оборони України та Генеральному штабі Збройних сил України. Чинна від 13.11.2018. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/370_nm_2018_instruction.pdf (дата звернення: 10.04.2022).
4. Мельник С., Фівкін П., Пашенко Є., Зіняк Л. та ін. Військове документування та діловодство: навч. посіб. Харків: Вид-во ХШТВНТУХПІ, 2019. 118 с.

*Палеха Ю. І., канд. іст. наук
Національний транспортний університет, м. Київ*

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Актуальність теми дослідження. Сьогодні підвищення професіоналізму фахівців інформаційної сфери за умов неспровокованої і віроломної атаки Росії на Україну неможливе без фундаментальної гуманізації управління, гуманізації всієї системи їхньої підготовки. Поняття гуманізації, прояснені агресивними намірами рашистів щодо демілітаризації та денацифікації України, жорсткого порушення норм міжнародного права, загрозою євроатлантичній безпеці, набули величезної актуальності.

Мета дослідження – визначити та науково обґрунтувати особливості підготовки фахівців інформаційної сфери у воєнний період, моделі гуманізованого онлайн-викладання, створення

інклюзивного клімату онлайн-курсу у взаємодії розвитку творчості та особистості, її психологічного захисту та професійного становлення фахівців інформаційної сфери.

Виклад основного матеріалу. Нагальною необхідністю у воєнний період стає гуманізація підготовки фахівців. Вона виступає одним із важливих принципів реалізації Державної національної програми «Освіта», де визначається, що гуманізація освіти «полягає в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, найповнішому розкритті її здібностей та задоволенні різноманітних освітніх потреб, забезпеченні пріоритетності загальнолюдських цінностей, гармонії стосунків людини і навколишнього середовища, суспільства і природи», а гуманітаризація освіти «покликана формувати цілісну картину світу, духовність, культуру особистості і планетарне мислення» [1].

Гуманізація освіти стає досить масштабною у часі здійснення та складною за структурою, це процес морально-психологічної перебудови людини, внутрішньої переорієнтації системи духовних цінностей, усвідомлення власної гідності і цінності іншої людини, формування почуттів любові до своєї батьківщини, осягнення цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини та громадянина в Україні, відповідальності та причетності до її минулого, сучасного і майбутнього.

Гуманізація професійної підготовки майбутніх фахівців інформаційної сфери має охоплювати логіку переходу від технократичної до антропологічної її парадигми, розкривати залежність процесу підготовки майбутніх фахівців від ступеня спрямованості освітнього процесу на особистість студента, орієнтацію на особистісну компоненту, інноваційний підхід до проблем виховного процесу.

Необхідність гуманізації професійної освіти викликана зміною ролі вищої школи як соціального інституту, який сьогодні покликаний не тільки і не стільки займатися підготовкою професіоналів, скільки готувати освічених особистостей з високим рівнем загальної та інформаційної культури, патріотів своєї держави з активною громадською позицією.

Узагальнюючи різні підходи до системи гуманітарної підготовки здобувачів освіти, проф. В. Воронкова визначає її комплексний характер і вказує, що ця підготовка повинна «проводиться безперервно упродовж навчання, передбачати не лише вивчення актуальних проблем філософії, політології, соціології, правознавства, культурології, а й етичне, естетичне виховання, управління психічним станом особистості; вона мусить охоплювати всі кафедри і всі дисципліни» [2]. Як сукупність філософських, гносеологічних, психологічних, соціально-культурних і дидактичних поглядів, що визначають завдання ЗВО у підготовці майбутнього фахівця як творчої особистості, означає гуманізацію проф. М. Добрускін [3]. Як соціально-педагогічний феномен, що відображає сучасні суспільні тенденції у побудові й функціонуванні системи освіти, розглядає її гуманізацію українська дослідниця І. Чистовська [4].

Принципом «персоналізації» називають американські вчені Кларк і Майєр використання онлайн-викладачами розмовного і ввічливого тону у матеріалах курсу. Науковці також стверджують, що вміщення усного та друкованого тексту до онлайн-курсів, де викладачі використовують розмовний тон, допомагає студентам «налаштувати відповідну обробку інформації», що приводить до кращих результатів навчання [5].

На сьогодні нові реалії дистанційного навчання за умов воєнного стану вимагають перегляду гуманізації професійної освіти, теоретико-методологічною базою якої мусить бути вчення про людину і гуманізм, яке має загальнолюдський характер. Особлива увага мусить приділятися *студенто-орієнтованому навчанню*, за якого професійна освіта спрямовується на розвиток індивідуалістичної культури, очікуючи від студентів самостійно орієнтуватися у складних нових ситуаціях, що сприятиме конкуренції та відзначенню індивідуальних досягнень.

Хоча здобувачі освіти відвідують онлайн-курси насамперед для навчання, інформація не обов'язково має бути подана у формальній, пасивній та безособовій формі. Всі діяння, що виконуються викладачем до та під час онлайн-курсу, можуть ставати все більш ефективними, якщо здобувачі освіти відчувають присутність свого Метра у навчальних матеріалах, а також у його діях. Діалог із викладачем на онлайн-курсах можна розглядати як сполучний елемент, що

культивує науково-навчальне співтовариство, у якому здобувачі освіти відчувають постійний зв'язок зі своїми однокурсниками та педагогом.

За сучасних умов надзвичайно важливим є створення інклюзивного навчального середовища, використання підтримуючого тону у спілкуванні та встановлення приязних взаємовідносин між педагогом і здобувачами освіти, яким необхідно надавати психологічну підтримку в разі переживання негативних психічних реакцій і станів, сприяти їхньому емоційному розвантаженню, особливо не повинні почуватися ізольованими та без належної уваги вимушені переселенці, які залишились без даху над головою.

Викладачі, які викладають онлайн, мусять продумати, як за нинішніх умов розробити новий курс, з урахуванням воєнного стану в країні та інших обставин життя здобувачів освіти, які вимушені поєднувати роботу, волонтерську діяльність, службу в територіальній обороні та навчання, а також сприяти виконанню завдань, що спонукають їх поділитися своїм досвідом.

Онлайн-викладачам необхідно спочатку встановити довірливі відносини зі студентами, перш ніж очікувати виразну взаємодію на рівних. Володіння розумінням того, як дистанційно створити інклюзивний клімат у групі, реально включити всіх її членів в активне суспільне життя країни, стає нині важливою запорукою якісної підготовки онлайн-викладачів та встановлення взаємодовіри між всіма учасниками навчального процесу.

Нагальним у гуманізованому середовищі стає практика впровадження *культурно-відповідального навчання*, при використанні якого навчальне середовище створюється так, щоб бути інклюзивним, більш цінувати колективістські культурні архетипи та забезпечувати, щоб усі здобувачі освіти почувалися залученими до навчального процесу. Культурно-відповідальне навчання передбачає створення такого соціально-психологічного клімату, який характеризується взаємодовірою, задоволенням від спілкування, почуттям захищеності, безпеки та комфорту, обопільної підтримки в процесі вивчення курсу шляхом встановлення довірливих взаємин між викладачем і здобувачем освіти, формування атмосфери співчуття та співпраці. Важливим є створення атмосфери довіри, за якої студенти вірять, що педагог знає проблеми, підтримує їх, робить все можливе, щоб навчання було ефективним.

Підтримуюча та довірлива спільність виникає швидше, якщо викладачі насамперед постають перед студентами як звичайні люди, без дистанціювання себе в ролі педагогів. Викладачеві не потрібно ділитися всіма своїми проблемами, хоча у певних ситуаціях це допомагає студентам, коли ми говоримо про власні труднощі, а іноді й про власні невдачі. Розповідаючи життєві історії про героїчні вчинки ЗСУ, боротьбу українського народу з загарбниками, викладач завойовує довіру та допомагає студентам побороти невпевненість у собі.

Гуманізація пропонує чіткі, практичні стратегії онлайн-навчання, які створюють інклюзивний клімат онлайн-курсу, здатний краще підтримувати когнітивні та афективні відмінності, що співіснують у рамках курсів підготовки у закладах вищої освіти. У світлі досліджуваної проблеми, гуманізація професійної підготовки майбутніх фахівців галузі соціальних комунікацій мусить спрямовуватися на:

- орієнтацію на всебічний розвиток особистості, забезпечення належних умов психологічного здоров'я, своєчасне, систематичне надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу;
- формування у здобувачів освіти основ гуманістичного світогляду та духовних цінностей цивілізованого світу. Впровадження у процес їхньої підготовки гуманітарних курсів сприятиме підвищенню комфортності та ефективності умов розвитку особистості майбутнього фахівця;
- необхідність виведення розвитку студентів за межі свого «Я» і найближчого соціуму, що допоможе їм усвідомити проблеми країни, всього людства, відчути причетність до природи і суспільства, відповідальність за їх стан і розвиток, сприятиме вихованню любові до своєї батьківщини, відданості своєму народові, готовності для них на жертви й подвиги;
- заміну репродуктивної за характером пізнавальної діяльності студентів на дослідницьку практику, актуалізацію шляхів вдосконалення управлінської культури майбутніх фахівців на основі розробки особистісно орієнтованих технологій.

Необхідно забезпечити умови особистісного розвитку здобувача освіти, його самореалізацію у професійній діяльності, що сприятиме підвищенню розумового потенціалу, формуванню світогляду, духовних зразків поведінки.

Висновки. Через жорстоку війну провідними напрями розвитку в сучасній освітній сфері система професійної підготовки фахівців потребує відчутної оптимізації, зміни педагогічної парадигми, реалізації ефективного навчально-виховного процесу і забезпечення інклюзивного клімату онлайн-курсу, створення належних умов для психологічного здоров'я кожного його учасника. Реформування вищої освіти в галузі соціальних комунікацій доцільно здійснювати з урахуванням провідних тенденцій функціонування вищої освіти, насамперед із врахуванням, як одного із найважливіших пріоритетів розвитку, гуманізації навчального процесу, що гарантує подання некогнітивних компонентів навчання через довірливі стосунки між викладачем і студентом, а також спільнотою, сприяючи спілкуванню, співпереживанню, бажанню вдосконалюватися.

Список використаних джерел

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 р. № 896. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>
2. Воронкова В. Гуманізація освіти, науки, політики, влади, суспільства. *Філософія освіти*. 2008. № 1–2(7). С. 204–220
3. Добрусин М. Е. Концептуальные основы гуманизации и гуманитаризации высшего технического образования. *Гуманізація і гуманітаризація вищої технічної освіти*: збірник праць. Всеукраїнська науково-методична конференція. Харків, 2000. С. 5–6.
4. Чистовська І. П. Гуманізація та гуманітаризація навчально-виховного процесу у вищих технічних навчальних закладах. URL: http://novyn.kpi.ua/2008-1/14_Chistovska.pdf
5. Clark R. C. & Mayer R. E. E-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning. San Francisco, CA: Pfeiffer, 2011.

Петрів Мар'яна, магістр

Кафедра СКІД, Національний університет «Львівська політехніка», Львів

Марковець Олександр, канд. техн. наук, доцент

Кафедра СКІД, Національний університет «Львівська політехніка», Львів

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА КОРИСТУВАЧА ПІД ЧАС ПЕРЕГЛЯДУ ІНФОРМАЦІЙНИХ НОВИН

Варто зазначити, що на сьогодні соціальні мережі стали частиною життя людей. Позитивними наслідками впливу соцмережі на її користувача є: швидка і безкоштовна комунікація; ефективна передача інформації, нові знайомства, також, є можливість завжди бути в центрі подій.

Навіть більше, соцмережі стали прогресом для людства загалом, і регресом для окремих осіб. Наразі з'являються все нові методи онлайн-комунікації, але люди поетапно позбуваються навичок живого спілкування. Користувачі, які більшу половину свого часу проводять в Інтернеті, ізольовані від реального світу і стають менш активними у ньому. Онлайн спілкування забирає у людей «живу» взаємодію одне з одним і створює так званий «штучний світ» [1].

Також не менш важливим є вплив інтернет-ресурсів на психологічне самопочуття користувачів, адже допис чи прочитаний коментар можуть як позитивно, так і негативно вплинути на користувача. Нижче прописані такі важливі аспекти впливу соціальних мереж на емоційний